lust in het boerderij-bedrijf. Doch haar geest sloot zich niet op binnen de grenzen daarvan. Beiden volgden met aandacht den loop der wereldgebeurtenissen. Vooral 's winters lazen zij samen veel, liefst in vreemde talen. De overlevering heeft een gezegde van haar bewaard, aangaande het onderscheid tusschen een dame en een burgerjuffrouw: „Ze doen allebei haar huishouden, maar de dame praat liever over iets anders."

Misschien zou er geen aanleiding zijn, de nagedachtenis van dit Akendamsche echtpaar, na ruim honderd jaar nog eens bij het lezend publiek te introduceeren, indien hun huis niet zulk een geliefd ontspanningsoord geweest was van het Haarlemsche Schildersgenootschap *Pictura*.

Tot de liefhebberijen van den heer PENNINCK HOOFD behoorde het bijhouden van een „*Album Akendamiense*", waarin vrienden en bekenden 't een of 't ander schreven of teekenden, en hij dan op de achterzijde hun maatschappelijke positie en levensschets aanstipte. Voor een deel verhief zich dit album niet veel boven andere dergelijke uit dien tijd. Menige twintigste-eeuwer uit den omtrek van Haarlem zou er nog namen van zijn oud-, of betoud-overgrootvaders in kunnen terugvinden, naast zinspreuken als „*Amitié éternelle*" of *Semper idem* in veerepenne-krulletters. Er kwamen daar onder verscheiden personen van algemeene bekendheid voor. Doch het meest interessante contingent in het album leverden de leden van *Pictura*.

De heer en mevrouw PENNINCK HOOFD hadden beiden teekenen geleerd en deden dit gaarne. Dilettantisch, natuurlijk. Maar in den vóór-fotografischen tijd lag er, voor menschen, die wat artistieken zin meebrachten,

meer persoonlijken ernst in hun teekenwerk dan tegenwoordig, nu men al wat men wenscht vast te houden maar gauw eventjes „kiekt". Van Mevrouw bestaat er nog een collectie teekeningen — men zou mogen zeggen portretten! — van wilde planten, waarvan wel de sapgroenkleur verbleekt is, maar de botanische juistheid onlangs door een kenner werd bewonderd. En Mijnheer had in zijn jeugd les gehad van WARNAR HORSTINK, „kunstschilder en teekenaar te dezer stede", die zich op een albumblaadje aankondigt met de woorden

„Al ben ik niet het oudste lid, (van Pictura) 'k heb toch de oudste leden"

en voorts met een teekeningje van de Kleverlaan en de ruïne van het Huis ter Kleef.

Hij was de Nestor en feitelijk de president van dit bescheiden clubje artisten, die, onder de benarde omstandigheden, welke meer en meer den ondergang onzer republiek deden voorzien, en daarna den „franschen tijd" met al zijn plagen en ontberingen, het hoofd boven water hielden door hun liefde voor de kunst. Een der leden had eens voorgesteld, het genootschap „*Ars consolatrix*" te noemen; doch dit was afgestemd, omdat men vreesde dat die latijnsche leus voor een verkapten politieken prikkel mocht aangezien worden. Doch met politiek lieten zij zich weinig in, en waren, tusschen alles door, blijmoedig onder hun arbeid, al werkten zij in hoofdzaak alleen in waterverf, omdat olieverf te duur was.

Hun namen waren, behalve W. HORSTINK, J. SEVEREINSE, J. VAN REYSEN, P. BARBIERS BZ., J. P. VAN HORSTOK, IZAK AMI, W. D. NOOY, M. SAVRY, H. BAKKER, JAN PANNEBAKKER, J. P. VISSER BENDER,

HUIGHENS, H. VAN BRUSSEL, J. BEMME, A. VAN DEN BERGH CZ., J. REEKERS, H. SCHWEGMAN, W. MOLL en P. DAAMS.

't Ligt voor de hand, dat de meeste bijdragen, waardoor deze personen in het *Album Akendamiense* zijn vertegenwoordigd, in een of ander opzicht betrekking hebben op hun verhouding tot de bewoners van de „Landhoeve Akendam". Herhaalde malen ontmoeten wij afbeeldingen van het huis zelf en zijn naaste omgeving, of voorstellingen van eenvoudige festijntjes die daar werden gevierd. In dit laatste geval worden de teekeningen soms toegelicht in versmaat. Dan lezen wij b.v., met een toespeling op de vroegere bestemming van dit terrein waar een kroeg had gestaan:

„Waar eertijds werd gekolfd, geplukhaard en gedronken,
Maar waar thans voor de deur Pictura's leden pronken,
Omdat de Kunst-Vriend Hoofd hier zijnen woning nam,
Daar staat hij bij de groep, en wacht reeds op de gasten,
Zij gaane naar hem toe en komen van de stad.

Een andere teekening, van P. J. SEVEREINSE, brengt haar „verklaring" mee in een er aan toegevoegde rebus, welke, met den noodigen uitleg op blz. 70 wordt afgedrukt.

En bij dit avond-tafereeltje van J. P. VISSER BENDER, („Directeur der Teekenacademie") heet het:

„Dit zestal draaft nu naar de stad,
Want 't heeft zijn tijd verkeken.
Zie hoe zij spoeden langs het pad,
Door plas en natte streken.

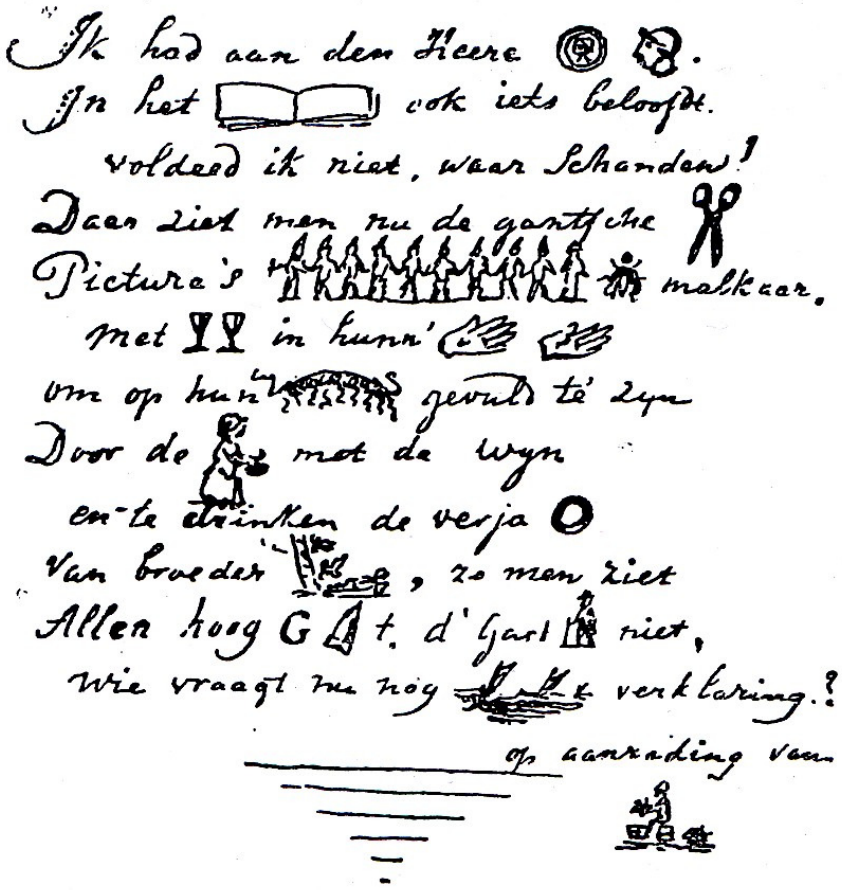

Ik had aan den Heere Penninck Hoofd
In het album ook iets beloofd;
Voldeed ik niet, waar schande!
Daar ziet men nu de gantsche schaar,
Pictura's mannen bij malkaar
Met glazen in hun handen,
Om op hun toer gevuld te zijn,
Door de meid met de wijn,
En te drinken de verjaring
Van broeder Jacob, zo men ziet;
Allen hoog gemutst, de gastheer niet.
Wie vraagt nu nog meer verklaring?

J. Severeinse

SAMENKOMST OP AKENDAM DEN 29 JUNI 1812, DEN VERJAARDAG VAN PENNINCK HOOFD